

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Quæstio I. De supernaturalitate Visionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

DISPUTATIO VII.

De ipsa visione Dei.

Uid sit visio? An sit ipsamet species expressa creata? Est materia juris Philosophici: Diximus autem universaliter, quod omnis intellectio sit similitudo, seu species expressa objecti, quod etiam per experientiam quisque suam probat; Ergo idem dicendum de visione Dei: Quia ipsa visio non beabit nos, ut quod; hoc enim spectat ad aliquid in creatum, sed ut quo, tanquam ratio applicans nobis beatificativum. Consultantur Animastici, & Philosophi morales, in hac parte: Pergen-
tum est ad purè Theologica.

QUÆSTIO I.

De supernaturalitate Visionis.

Uid sit supernaturale tracto alibi. Nominè supernaturale breviter intelligitur illud, quod superat quamcunque actua-
tem, vel possibilem creatam Naturam: Quæ-ritur ergo in præsentia: An omni possibili In-
tellectui creato sit supernaturalis visio?

DIFFICULTAS I.

*An omni Intellectui, & creato, & creabili su-
pernaturalis visio?*

Possè esse alicui intellectui creato visionem connaturalem, & viribus ejus naturæ debentem, affirmant Major. & non negat Mol. Valenz. Rip. inclinante Arriaga d. 5. n. 39. Oppo-
nunt sententiæ alii gravissimi Auctores. *Sic*

Punctum Difficultatis I.

*Impugnatur Implicantia, quæ stant pro impos-
sibilitate visionis Dei viribus creatis.*

IMPLICANTIA est: Implicat creatura na-
tura sua impeccabilis: Sed si daretur crea-
tura cui connaturalis foret Dei visio, hæc crea-
tura esset connaturaliter impeccabilis: Ergo
non potest: Major probatur Auct. SS. PP.
quia omnis creatura ex eo, quod sit ex nihilo,
defectibilis est; si defectibilis, definere potest;
definere potest, amittere esse potest; si amitte-
re esse potest, etiam illo malè uti potest, adeo-
que peccare. Rursus, si definere potest, altera-
ri potest; adeoque peccare; quia peccare est al-
terari. Jam autem certum est creaturam vi-
dentem Deum, esse impeccabilem naturaliter.

RESPONDETUR. Ex multis principiis hoc
argumentum non esse demonstrativum: Nam
optimis non demonstratur apud multos esse
impossibilem creaturam, quæ naturæ suæ sit in-

defectibilis, idque ex suppositione, quod eam
Deus creare velit, quæ suppositio utpote con-
sequens, non minuit per illos Deo libertatem &
dominium, quidquid sit de veritate hujus sen-
tentia; de qua in materia de Angelis.

Rursus pone creaturam illam esse defectibi-
lem physice, unde de hoc quod malè possit uti
suo esse in ordinè morali, alterarique moraliter?
Item, Minor non probatur, nec aliunde probari
potest, quàm quod cum assensu dissensus, cum
amore odium stare non possint, quorum utrum-
que non demonstratur, ut vidimus alias; mi-
nusque adhuc demonstratur, si ponatur, quod
posita visione, possit necdum sequi amor bea-
tificus.

Rursus si tanti æstimandum est argumentum
Majoris, quod infra ponetur, illud proportiona-
liter hic applicari posset, quod scilicet comple-
xum ex lumine gloriæ & intellectu sit tale, ut ei
impossibile sit peccatum; & tamen illud
complexum est finitum; Ergo positione alicu-
jus substantiæ creatæ poterit æquari.

Denique cum libertas sit duplex, quædam
contrarietatis, quædam contradictionis, cur
non erit possibilis creatura seipsa essentialiter
determinata nonnisi ad alterutrum è bonis eli-
gendum? licet nunquam possit eligere malum,
qualem libertatem agnoscimus in Deo, & in
Christo D.

2. **I**MPLICANTIA est, quam sic proponit
Cardinalis Palavicinus apud Avancinum.
Omnis creatura rationalis suppte conditione
est serva Dei, atq; adeo non potest esse amica &
filia Dei adoptiva ex proprio jure; sed tantum
per elevationem & favorem: Quis enim dicat
eum servum qui habet jus adversus Dominum,
ut tractetur ab eo tanquam amicus & filius? Si
autem creaturæ debetur gratia, aut visio absq;
elevatione, esset ex proprio jure amica, & filia
adoptiva Dei.

RESPONDERI potest, quod quamvis habea-
tur gratia supernaturalis & visio beata, nec dum
adhuc creatura definit esse creatura, atq; adeo
habere rationem servi. Quod inde sequitur,
quia jus illud ad tractari per modum amici, & fi-
lii, est jus subditum quoad esse actuale divine or-
dinationi, sine qua non posset actu esse, ita idem
fieret in præsentia: Et sicut Deus non potest fa-
cere, ne Petrus sit animal rationale, nihilominus
in hoc quod est animal rationale est servus Dei,
quia dependet essentialiter titulo creaturæ à
Deo: Et sicut Grandes in Hispania, qui habent
jus loquendi cum Rege recto capite, non hoc
ipso desinunt esse subditi; quia hoc ipsum jus
habent collatum à Rege, ita & in præsentia.

Dein-

Deinde respectu talis creaturæ haberet adhuc Deus jus subtrahendi sui concursus, etiam servato jure illius creaturæ; ad eum modum, quo est naturale homini præsentem socium de die videre; & tamen Deus ad hanc visionem potest subtrahere suum concursum.

Addit & bene Arriaga, sicut servus in moribus potest bene intueri Dominum, nec desineret esse servus; sic & creatura intueri potest naturaliter Deum, nec tamen rationem servi amittere. Deinde datur naturalis capacitas amicitia naturalis cum Deo, fundata in ipsa conditione naturæ; neque enim amicitia definitur per similitudinem, sed per mutuum amorem personarum rationalium; nec tamen illa amicitia eximit creaturam à ratione servi; ita nec eximeret in præsentia.

Idem medius terminus sic proponitur à Martinon ex Ripalda, tribuente eum Ludovico de Torrez. Oportet omnes beatos esse Dei filios; Ergo vel adoptione, vel naturâ; jam autem creatura, quæ connaturaliter posset videre Deum, nec esset Filius Dei naturalis; quia non esset ejusdem naturæ cum Deo, nec esset filius adoptivus, quia ex intrinsicis principiis illud haberet; & tamen adoptio est ex beneficentia & indulgentia acceptantis, & jus ad hæreditatem conferentis.

RESPONDETUR. Quod ratio visionis, & ratio filii Dei per gratiam, non necessario connectantur, de quo etiam actum in materia de Pœnitentia.

Deinde posito quod necessario secum connectantur visio & gratia, dici posset illum naturâ suâ esse beatum, & naturâ suâ esse filium Dei, non quia ejusdem substantiæ & naturæ foret cum Deo; sed quia natura illius condistincta à Deo, identificat sibi exigentiam qualitatis supernaturalis constituentis in esse filii Dei: Esset autem adoptivus filius; quia non esset ejusdem naturæ cum Deo, & per miraculum posset Deus impedire positionem illius qualitatis. Deinde esset filius adoptivus ratione liberæ ex nihilo productionis, & adoptionis in statum existentialem.

Rursus posito quod visio traheret secum necessario titulum filiationis, negari posset Major, quod scilicet omnis filius sit, vel naturalis, vel adoptivus, eò quod divisio procedat non nisi de filiis, qui de facto dantur; de facto enim datur Christus D. filius per naturam, & fideles filii per gratiam: Sed non procedit Major de filio possibili, qualis esset hic, cui connaturalis foret visio & gratia.

Idem sic aliter proponitur apud Rip. & Mart. Implicat substantia creata continens propriâ, & principali virtute gratiam justificantem. Tum quia Scriptura dicit solum Deum esse bonum. Tum quia SS. PP. probant Spiritum S. non esse creaturam, quia ut sit bonus, benefactor

non indiget. Tum quia gratia justificans, est participatio naturæ divinæ; Participatio autem naturæ divinæ continetur in sola natura divina ut causâ principali; nam natura inferior non potest principaliter continere participationem superioris. Tum quia aliâ etiam alios justificare posset, quia eâdem virtute, quâ ignis producit in se calorem, producit etiam in aliis: Si autem creatura posset justificare alias, hoc ipso Deus esset ex Aug. l. i. de Pecc. Mer. cap. 14. *Quisquis ausus fuerit dicere: Justifico te, consequens est, ut dicat etiam: Crede in me.* Sed si daretur creatura, quæ naturaliter posset videre Deum, hoc ipso contineret propriâ & principali virtute gratiam; Ergo.

RESPONDETUR. Inprimis Minorem non demonstrari: Et sicut in Physicis aliud est videre Patrem, & aliud esse filium; ita & in præsentia, & cum alia esset forma visio, & alia forma gratia, posset inter se separari. De facto etiam stat in nobis filiatio sine visione: Ergo apparet, non esse necessariam sequelam, si cui creaturæ sit connaturalis visio, fore connaturalem gratiam & filiationem Dei.

Sed insuper Major etiam non demonstratur. Scriptura dicit, solum Deum esse bonum bonitate per essentiam: Et sicut bonitas divina naturalis, non exigit, ne creaturæ dicantur bonæ naturaliter; sic nec bonitas illa, hoc est sanctitas, exigit, ne creaturæ dicantur sanctæ ex exigentia suæ naturæ: Distingueretur nihilominus illa bonitas & sanctitas à bonitate Dei, & Spiritus S. quia esset bonitas quæ pro statu existentia suæ, pendet à libertate Dei, diciturque ab alietatem in natura, quam non dicit Deus.

Porro illa participatio non deberetur naturæ tanquam causæ principali, quia non magis illi deberetur illa sanctitas, quam deberetur ipsum esse, & tamen ipsum esse debetur Deo, tanquam causæ principali.

Denique quamvis natura inferior, non possit continere participationem naturæ superioris principaliter, hoc est excellentiori modo, secundum quam phrasin, principale analogatum dicitur esse præcipuum, & excellentius in illo genere; potest tamen continere principaliter in isto sensu, hoc est ex vi suæ naturæ & principiorum intrinsicorum.

Nec inde sequetur quod alios justificare posset illa creatura; nam omnes perfectiones nostras quas physicè emanativè producimus in nobis, non possumus producere in aliis. Quando autem ignis producit calorem etiam in alio, id inde proficiscitur; quia habet à natura sua, ordinatâ accidentia ad inductionem suæ formæ, & vim disponendi sibi materiam; talis autem imaginationis nullum esset fundamentum, in dicta substantia. Et sicut malum argumentum est: Ignis generat alium ignem; Ergo & Adamas generabit alium Adamantem; sic etiam in præ-

presenti. Porro, quod hæc substantia generet, alia non generet, colligi id potest nonnisi à posteriori: ex quo inferimus, talem esse conditionem illius naturæ: tale autem quidquam à posteriori non haberetur de illa natura, præcipue cum dicat Augustinus, Justificationem ad Deum spectare solum. Quod autem Justificationem per modum satisfactionis illi substantiæ convenire non posset, suppono ex materia de In-
armatione.

Idem. Sic proponitur. Naturalibus viribus non potest quisquam disponere se ad visionem, ut definiunt Pontifices contra Bajum, & Tind. Sect. 6. c. 16. Ergo nec naturalibus viribus poterit videri Deus: nam minus est se disponere ad visionem, quam videre.

RESPONDETUR. Antecedens verum esse de præsentium rerum ordine, & de præsentibus substantiis, ad quod solum attendebant PP. & Concilia: hic autem quæritur demonstratio, non auctoritas. Consequentia etiam non est manifesta: quia laboriosior est productio coloris in ligno, quam inductio formæ ignis in lignum dispositum.

IMPLICANTIA est. Quia Deus nulli tenetur speciem suam infundere. Rursum, quia multa sunt, quæ videntur in Deo, quorum species est simpliciter supernaturalis v. g. futurorum æternorum Dei liberorum, quos solus Spiritus Dei format.

RESPONDERI potest, quod Deus pro præsentium rerum ordine nemini teneatur infundere sui speciem, vel per se ipsum concurrere ad sui visionem; non implicat autem teneri ad hoc in æternorum ordine ex suppositione, quod talem creaturam velit ponere.

Immo ut ante etiam dictum est, multa nobis sunt connaturalia ad quæ Deus non tenetur nos præstare suum concursum, præcipue verò actus Dei liberos & futura ab illis pendentia: si enim aliæ creaturæ rationales habent jus liberi, quod est bonum naturæ intellectus; multo magis competit istud jus Deo, ut illo in-
ter, nemo noscat eosdem.

IMPLICANTIA est, quæ utitur Esparza. Humana naturæ ex se præcisè non debet cognitionem ullam perfectiorem, quam comprehensionem suam, sed visio Dei immediata, est cognitio perfectior, quam comprehensio naturæ humanæ; nam per illam plures perfectiones attinentur, quæ nullo modo sunt communes hominibus cum Deo, redditque illa visio hominem impeccabilem, perfecte felicem, quod non competit comprehensioni sui.

RESPONDETUR. Comprehensionem secundum speciem cognitionis dividendam hoc genus, quod est cognitio, esse perfectiorem, quam quæcumque alia notitia; sed nego, quod comprehensio secundum terminos notitiæ speciei, sit cognitio perfectissima.

Quando autem dicit, quod habenti visionem Dei debeatur perfecta amicitia cum Deo, de hoc supra dictum est: Et sicut in ordine naturali non est homo ita contemptibilis creatura, ne sit dignus in ordine naturæ, amicitia Dei; sic nec erit indignus amicitia in ordine supernaturali, si hoc aliunde non probatur: Quæ amicitia non orietur ex aliqua indigentia, quam haberet Deus respectu hominis, nec ex similitudine in entitate, sed ex amore mutuo: Et sicut infinita distantia in ordine naturali, itemque in ordine supernaturali etiam positâ elevatione non obstat amicitia; sic nec in præsentibus: Et licet Deus non possit odisse ea, quæ fecit, licet ea possit odisse creatura, quæ non semper in suo amore vel odio dictamen rectæ rationis sequitur; ita & in præsentibus; quod autem de facto non do-
leamus de negata nobis hæc & nunc beatitudine, hoc inde provenit; quia nobis non est con-
naturalis.

Punctum Difficul-

tatis 2.

Proponitur Implicantia ex principis Thomisticis.

VERBA sunt S. Thom. hic a. 4. in corpore: *Cognitio contingit secundum quod cognitum est in cognoscente; cognitum autem est in cognoscente secundum modum cognoscentis: Unde cuilibet cognoscentis cognitio, est secundum modum sue nature: Si igitur modus essendi alicujus rei cognita excedat modum naturæ cognoscentis, oportet quod cognitio illius rei, sit supra naturam illius cognoscentis.* Huc usque S. Doctor, ex quo loco antequam formetur argumentum. P. Laurentius Pillarski, & P. Venceslaus Darowski

SUPPONUNT 1. Quod de ratione cognoscitivi, sit, quod cognoscens possit fieri alia, ut loquitur Arist. 3. de An. t. 37. fit autem alia remota per susceptionem speciei impressæ, quæ causat cognitionem objecti, & fit alia proxima, per efformationem speciei expressæ, quæ est similitudo formalis objecti, hoc est, intentionaliter continens ea prædicata, quæ objectum in quantum attractum mente, physicè in se habet: Ad eum modum quo expressio sigilli, seu sigillum expressum, continet in se ea lineamenta, quæ habet ipsum sigillum, quod est prototypum illius expressionis factæ; quia verò hæc expressio non solum in sui productione, pender ab anima noscente, sed etiam in sui receptione, fit ut inter ipsam potentiam cognoscentem, & ipsum objectum, prout stat in esse representato, deberet intercedere proportio: Quare objectum spirituale receptum in potentia immersa materiæ, debet induere modum essendi materiale, adeoque & objectum quod est actus purus receptum in subiecto immenso potentialitati, ut se conformet naturali modo essendi intellectus creati, induit

R

induit

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Bm. de. Z.
D. VI

induit subesse representato, rationem objecti potentialis, & debet relucere potentia sub modo potentiali, ut se conformet naturali modo essendi intellectus creati. Illustrant hoc suppositum instantia deducta à potentia visiva, cui quando applicatur objectum sub perspicilio viridi, representat illud ut viride.

Hoc Suppositum in quantum explicat, quod & proximè & remotè fiat intellectus alia, verum est. *Sed de cetero*

NON SATISFACIT. Tum quia si inter noscentem & noscibile deberet esse proportio talis secundum quam noscatur noscibile ad modum noscentis, intellectus intelligendo non fieret alia, sed semper idem, nempe potentiale.

Tum quia ex eo, quod quidquid recipitur per modum recipientis recipitur, item ex eo quod inter recipiens & receptum, debet intercedere proportio, malè arguitur non posse representari ab intellectu actum purum, nisi sub formalitate potentialis; quod ipsum probatur, quia ut inter recipiens & receptum sit proportio, sufficit ut ipsa cognitio in sua entitate sit potentialis, hoc est, quæ potuit non esse, sed non est necesse, ut ipsum objectum sit representatum, per modum potentialis. Tum quia si objectum prout representatum deberet esse conforme potentia representanti, & illud cognosceretur, quod cognoscitur ut suppono, & non illud cognosceretur quod cognoscitur, ut probatur: Quia non ea prædicata, quæ objectum in se continet representarentur sed alia: Cum enim v.g. objectum nulla prædicata potentialia contineat, non poterunt representari sub formalitate potentialium; & cum notitia debeat representare prædicata objecti non autem noscentis, quamvis noscens prædicata potentialitatis contineat, si objectum illa non continet, non poterunt præsentari. Tum quia inter noscentem & noscibile non debet esse proportio in ratione entis, sed in ratione noscibilis; consequenter non erit necesse in eodem genere entis esse noscitivum, & noscibile.

Illa ipsa instantia de perspiciliis in præsentia non suffragatur, quia si duplex appareat nasus, corrigit intellectus, non nisi unum esse, ita etiam quamvis Deus representaretur per modum potentialis, corrigeret sese intellectus. Deinde cum oculus non possit aliter rem noscere nisi secundum qualitatem medii, fit ut si perspicilia sint viridia, etiam objectum appareat viride; è contra intellectus non est determinatus, ut ita iudicet de aliis, qualis est ipse, hinc non enuntiat Deum esse creaturam, quamvis ipse sit creatura; Et sicut parum refert ceræ, quod sigillum sit aureum, vel lapideum, sed utriusque lineamenta exprimit, licet expressa illa imago sit semper ceræ; ita & intellectus poterit exprimere actum purum & actum potentialem, licet ipsa expressio sit in entitate potentialis.

His etiam omnibus manumissis, est adhuc instantia contra dictum suppositum, quia Angelus noscit materialia, nos saltem abstractivè noscimus spiritualia: Ergo non oportet esse talem proportionem inter noscens & noscibile, qualem ponit suppositum. *Hinc*

SUPPONUNT 2. Quod proportio quæ intercedit inter potentiam & objectum, similis debeat esse proportioni, quæ est inter causam & effectum; causa autem ita debet proportionari effectui, ut causa quidem excedere possit effectum, non tamen excedi ab effectui; sic & potentia potest excedere objectum, non è converso. Unde fit ut Angelus utpote perfectior, itemque Deus, possit noscere materialia, cum tamen homo non possit noscere entia se superiori intuitivè. *Hoc suppositum*

NON SATISFACIT. Tum quia non dat rationem, cur proportio quæ debet esse inter potentiam & objectum, debeat esse talis, qualis est inter causam & effectum. Tum quia quamvis cognitio sit per modum effectus, qui ponitur ab intellectu; non tamen debet hæc haberi proportio ad objectum, quod non est effectus potentia. Tum quia Angelus inferior noscit superiorem intuitivè; Ergo non debet proportio servari inter objectum & potentiam, qualis est inter causam & effectum. *Hinc ulterius*

SUPPONUNT 3. Proportionem, quæ est inter noscens & noscibile in ratione cognitionis, consimilem quam habet causa & effectus, proportionem in quam illam attendi debere non penes excellentiam specificam entis: Unde Angelus inferior potest noscere intuitivè superiorem, sed debet attendi penes gradum genericum entis, ut scilicet objectum non habeat gradum genericum entis nobiliorem noscitivo; hos autem gradus tres numerat S. Thom. cit.

1. Gradus genericus seu modus genericus essendi est, quorum, ut inquit S. Thom. *natura non habet esse nisi in hac materia individuali, seu quod idem est, entium ordo, quæ sunt materia, vel sunt essentialiter ordinata ad materiam, qualia sunt omnia inferiora Angelis, & ipse etiam homo constans materia & forma, essentialiter, ad materiam ordinata.*

2. Modus genericus rerum est, *quarum natura sunt, inquit, per se subsistentes non in materia aliqua, quæ tamen non sunt suum esse, sed sunt esse habentes.* Hoc est, secundus gradus genericus rerum est, quæ nec sunt materiales, nec ad materiam essentialiter ordinatæ. Sed sunt substantia completæ quamvis non sint à se, adeoque dicunt potentialitatem metaphysicam, licet non physicam, talesque sunt Angeli.

3. Modus essendi est entis, *quod est suum esse subsistens*, hoc est, actus purus potentialitatem etiam metaphysicam excludens.

Com-

Comparantur hi gradus ordinariè sicut sphaera inter se, sicut enim orbis Lunæ non includit superiorem, sed includitur ab illo, hic autem specie includens orbem Lunæ includitur adhuc ab alio, sic procedendo usque ad supremum; ita secundus modus essendi excellit primo, & secundum superat tertius; cognoscitiva etiam secundi ordinis attingit intuitivè primum ordinem, & alias substantias inclusas in ordine, licet non attingat intuitivè etiam tertii ordinis, hoc est Deum. *Ha suppositis, sic*

ARGUMENTUM formatur. Quodcumque modus essendi cogniti, seu objecti, excedit modum essendi cognoscitivi, objectum illud, non potest connaturaliter secundum se cognosci à cognoscente; sed Deus quamcumque substantiam creabilem excedit modo essendi, ut ratio demonstrat; Ergo secundum se connaturaliter nulla creabilis substantia cognosci potest. Major probatur inductione, nam anima sensitiva, non potest cognoscere res spirituales; cujus non alia ratio reddi potest, quam quod habeat modum essendi, infimi ordinis; anima autem ultra partim potest noscere intuitivè spirituales, partim non; nam in corpore noscere non potest, potest extra corpus, quando jam acquiritur consimilem modum essendi, secundo ordini. Angeli autem omnes, se intuitivè noscunt; quia omnes sunt ejusdem ordinis generici. Denique Deus, qui est actus purissimus, & omnis potentialitatis expers seipsum naturaliter intelligit per modum actus puri. *Totum hoc suppositum*

NON SATISFACIT. Argumento quæ, ex supposito fundamento facto responderi potest, imprimis, quod multum probet, quia probat nec omnimodis entia secundi ordinis posse, v. g. elevari ad videndum Deum, cum entia sensitiva primi ordinis v. g. bruta, non possint ad id elevari. Deinde idem suppositum, & argumentum non probat intentum; quia non est demonstratum, quod aliqua potentia materialis, hoc est primi ordinis non possit noscere entia immaterialia. Inductio nihil probat, quia procedit de entibus, non nisi pro præsentis rerum statu.

INSTABIS 1. Si modus cognoscendi intuitivè, non sequitur modum essendi genericum expositum, sequeretur modum essendi ipsius objecti seu cogniti; cognitionem enim sequi modum essendi cogniti, est esse cognitionem talem, quæ faciat cognitum esse in cognoscente, secundum quod ipsum, seu secundum modum essendi ipsius cogniti; quod etiam tunc in illa notitia utpote intuitivè contingeret; non potest autem dici, quod cognitio sequatur conditionem objecti, & non cognoscentis.

RESPONDERI potest; Quod eo casu cognitum in formali representationis sequeretur objectum: Nam objectum repræsentaret; licet non sequeretur modum essendi ipsius objecti

quoad entitatem, quia entitas illius cognitionis, esset creata, potentialis &c. quibus omnibus assimilatur suo principio; hoc autem sufficit, ut dicatur cognitio, sequi modum essendi cognoscentis.

INSTABIS 2. Amicus. Non potest intellectus elicere visionem actus puri, nisi in se præhabeat objectum, vel speciem actus puri, ut scitur ex Animasticis: sed neutrum istorum potest naturaliter habere aliquis intellectus creatus, vel creabilis: quod ipsum probatur; Quia nulla potentia potest naturaliter exigere objectum, aut speciem in modo operandi se perfectiorem, qualis est modus operandi actus puri. Assumptum probatur: Quia potentia præexigit objectum, vel speciem ejus tanquam complementum sui ad producendum actum sibi proportionatum, ad talem autem actum, nulla potentia potest naturaliter præexigere speciem altioris ordinis, quia cum tam species, quam potentia sit connaturale instrumentum substantiæ ad eliciendam vitalem operationem, naturaliter perfectivam ejusdem substantiæ; sicut nulla substantia creata, potest exigere potentiam se altiore, alioqui posset causa principalis exigere naturaliter suum naturale instrumentum se nobilius, quod implicat; ita neque poterit naturaliter exigere altiore seu superiorem speciem, vel objectum, quam sit ipsa.

RESPONDERI potest, in primis argumentum multum probare, probaret enim, quod nec cognitione abstractivâ demonstrativâ, possit à nobis attingi Deus; dicerem enim etiam illam speciem esse excedentem. Rursus probat hoc argumentum, divinum concursum in ordine naturæ, non posse naturaliter deponi à creatura, quia concursus ille est concursus actus puri, adeoque ratione principii, perfectior creaturâ.

Directè autem respondendo distinguitur illa propositio; Nulla potentia potest naturaliter exigere objectum, aut speciem objecti in modo operandi se perfectiorem, si perfectius sit objectum non nisi entitativè, non potest inquam illius objecti speciem exigere. Nego Majorem: Non potest exigere speciem objecti, aut ipsum objectum perfectius, hoc est non connexum cum suis naturalibus principiis in ordine repræsentandi. Concedo Majorem: Hinc illa species repræsentaret objectum perfectius entitativè, sed non perfectius, hoc est, excedens vim repræsentandi naturalem.

Quod autem dicit de substantia, instrumentum se nobilius non deponente concedatur interim; Deus enim concurrens ad sui visionem, non est instrumentum, sed potius comprincipium nobilius, potest autem aliquod ens ignobilius exigere aliud tanquam comprincipium, licet illud comprincipium sit nobilius in Entitate, ut corpus humanum exigit animam rationalem. Ad maximum vera est illa propositio de

R. a instru-

R. P.
H. MŁOD
K. NOWSKI
Tom. I. et. Z.
VI

instrumentis emanativè debitis, & producibilibus; non autem de instrumentis aliunde quaesitis.

Punctum Difficultatis 3.

Recentiores Implicantia.

PRIMA IMPLICANTIA est. Quà utitur Perez num. 17. Essentia Dei includit visionem, quâ Deus se videt; Ergo videre Deum per essentiam erit videre visionem, quâ Deus se videt, & quidem non aliter, quàm Deo manifestante liberè: Ergo Deus loquitur cuilibet rationali creaturæ videnti ipsum Deum: Nam omnis manifestatio libera, quæ vel sit immediata manifestatio proprii conceptus, vel exhibitio signorum manifestativorum, est libera locutio.

Unde ulteriùs sic formatur argumentum: Omnis manifestatio immediata facta cuilibet creaturæ à Deo de visione, quâ Deus se videt, est revelatio, vel locutio divina de re, quæ non potest esse manifesta, nisi per revelationem, & locutionem divinam: Sed omnis talis revelatio est supernaturalis; Ergo & illa visio.

RESPONDERI potest in primis, non esse demonstrabile, quòd non possit videri divina Essentia, & non videri personæ, vel attributa: Consequenter dici posset, Non esse demonstrabile, quòd non possit videri divina essentia, & non videri saltem clarè, quoad hoc, in quantum Deus, est visio sui ipsius.

Deinde, hoc quod est videre visionem Dei, Deo se manifestante liberè; dupliciter accipi potest, nempe quòd se Deus manifestet liberè antecedenter, id est, habendo potestatem ponendi vel non ponendi creaturam, quæ illum ita videat; & sic nego possibilem esse creaturam, cui eo modo se manifestet non liberè Deus, quia creatura eo ipso, quod creatura sit, antecedenter non est exigitiva essentialiter, ut existat. Deinde potest Deus manifestare se liberè creaturæ in hoc sensu, quòd scilicet, quæcunq; posita, non habeat jus & exigentiam naturalem videndi Deum, videndique visionem quâ se videt, & hoc probandum fuisset, de hoc enim est quaestio, & hujus implicantia quaeritur.

Quoniam etiam ex hoc posset implicantia dicta solvi salvarique, quomodo tunc liberè videatur Deus, quia sicut posita creaturâ rationali, quæ naturaliter noscit Deum abstractivè, liber est adhuc Deus, ut concurrat ad illam notitiam; ita & in presenti.

Vel si mavis, dicere poteris, quòd liberum sit quidem Deo se revelare, sed posita illâ revelatione non indigeat creaturâ, elevante principio, ad illud revelatum intuitivè noscendum.

Cur item non poterunt dari revelationes, quæ non sint extra vires naturæ? Et sicut quam-

vis Angelus A. videt naturaliter substantiam Angeli B. & tamen non videt actus illius liberos, ut ita fervetur bonum naturæ rationalis, quod stat in jure secreti, ita etiam in presenti.

Rursus assumptio illius principii; Locutio propria est manifestatio interni conceptus absolute loquendo falsa est, quia, si Dominus Deus revelaret mihi, quid cogitet Paulus, reverà tunc haberem manifestationem interni conceptus Pauli, & tamen nunc non loqueretur mihi Paulus. Deus item noscit omnes nostras cogitationes, nunquidne omnibus illis Deo loquimur?

Quando autem adducit locum S. Pauli, quòd nemo sciat secreta Dei, nisi Spiritus Dei, locus ut sonat non est accipiendus, aliàs probaret etiam abstractivè non posse Deum nosci naturaliter, imò nec ab ipsa visione supernaturali, quia nec ipsa est Spiritus Dei: Procedit ergo locus vel de actibus Dei liberis, vel de presenti serie creaturarum.

ADDO etiam quòd concessa hac propositione, quòd de ratione beatitudinis sit ultimum incrementum, quod potest haberi in vita intellectuali, in qua crescimus nostris intentionibus, non sequitur tamen intentum Perez; quare enim tale incrementum non posset adhuc esse debitum secundum vim naturæ? Imò hoc incrementum, non esset summum in ordine, quia naturaliter abstractivè noscimus Deum, crescimusque per hanc notitiam, in vita intellectuali, & tamen illud incrementum non est summum ratione ordinis; possemus enim adhuc elevari ad habendam de Deo notitiam abstractivam supernaturalem; ita & in presenti posset illa creatura naturaliter videns Deum elevari ad illius visionis actum supernaturalem producendum cum casu quo non elevetur sit productura actum visionis Dei in entitate naturalem dignior; erit ille actus supernaturalis, sicut dignior est abstractiva Dei cognitio, si supernaturalis foret. Possemus etiam crescere per attingentiam actuum Dei liberorum, ut crescunt Angeli, qui connaturaliter vident suas substantias, & per manifestationem actuum liberorum acquirunt incrementum vitæ intellectualis.

Ceterum illa Propositio, esse amabile summè in suo genere, & non propter indigentiam allativam doloris, aut corruptivam, vel impeditivam existentiae, est boni praesentia & nobilitas: Hæc, inquam, propositio instantiam habet in Deo, quia Deus de facto amat se, & noscit se tali necessitate, ut desineret illius existentia, si se non nosceret; Ergo potest esse bonum summè amabile, quamvis negatio amoris existentiam illius solveret.

INSTAT primo. Deus est talis, qui possessus quolibet gradu beatitudinis supernaturalis animi satiat; est enim Deus bonum, absque defectu; Ergo implicabit possideri illud, & non habere possessionem quâ possidens posset esse con-

contentus: Sed si esset possibilis natura, cui esset connaturalis visio Dei per essentiam, posset accipere ut in minori gradu Deum videret, quam posset naturaliter, imò ita accideret, quia imperus charitatis nullum habet finem & modum. Deinde una natura supernaturalis foret melior, quam alia; id est una ferretur naturali impetu ad maiorem beatitudinem, quam alia. Ergo minor beatitudine non esset contenta, imò posset esse poena aeterna videre Deum in minori gradu, quam posset naturaliter videri.

Ex quibus omnibus formatur argumentum in Camestres, Deus visus cuilibet naturæ creatæ est bonum sufficiens: Nullum bonum naturaliter debitum est sufficiens; Ergo nullum bonum naturaliter debitum alicui creaturæ, est Deus visus infse.

RESPONDERI potest argumentum habere rationem in supernaturali visione; nam etiam in illa dantur gradus & impetus charitatis, etiam in illa non habet finem: & si dicas in supernaturali beatitudine contentari videntem mensuram, quam illi præfigit liberalitas Dei per lumen gloriæ, vel quam præfigit ipsum speculum voluntarium Deus ita & in præsentia contentatio illa dicitur oriri ex conditione naturæ, et voluntario speculo Deo, licet naturaliter attingibili.

Ad argumentum in Camestres disting. Minor: Nullum bonum naturaliter debitum tanquam terminus, & obiectum actus, est bonum sufficiens. Neg. Min. Nullum bonum naturaliter debitum tanquam passio, vel proprietas &c. est sufficiens. Conced. Minor. Distingo q; Consequenti, nego consequentiam; Deus autem est bonum debitum, tanquam obiectum.

INSTAT 2. ex Aristot. 14. Metaph. cap. 4. ubi dicit, Essentiam Dei consistere in bonitate sufficiens; Ergo videre illam essentiam, erit beatitudo; cum autem Deus sit etiam Trinus, videre naturaliter Trinitatem, erit aliquid superabundans, bonum autem superabundans non debetur naturæ.

RESPONDERI potest, Bonum superabundans naturæ, seu excedens vires naturæ cognitivas & appetitivas est bonum superabundans; sed non bonum quod est superabundans ex fecunditate naturæ, & identificatum realiter sufficiens.

INSTAT 3. ex Nazianz. Orat. 2. de Pace ubi dicit: Conditionem cujuslibet naturæ intellectualis creatæ esse servilem; videre autem Trinitatem superat conditionem servilem.

Responsum huic argumento supra in simili. Deinde hic non queritur Auctoritas, sed ratio.

SECUNDA IMPLICANTIA. Si persona putaretur creatæ, esset per suam naturam capax videntis naturaliter Deum, & esset per suam essentiam digna visione Dei, & non esset; esset quidem, quia qualibet persona per suam naturam,

est digna beatitudine, aut certe ei debetur facultas libera, eam obtinendi, neque potest eam privari naturaliter, nisi in poenam peccati; non esset autem digna, quia si spectemus ipsum bonum beatitudinis consistentis in visione Dei, per essentiam, illud est bonum plusquam sufficiens ad bonum, cuius aliquis est dignus ex sua natura, est bonum iustum, & æquale non ultra dignitatis spem, & confidentiam. Ergo.

RESPONDERI potest, dignitatem sumi posse pro sola proportionem & æqualitate geometricam; & talis non repugnat creaturæ, in ordine ad videndum Deum, daturque etiam in ipsa visione supernaturali, & naturali beatitudine, fundaturque hæc proportio in proportionem notabilis & noscitur. Secundo potest accipi dignitas proportionem & æqualitate Arithmetica, & hæc impossibilis est creaturæ, sed non requiritur ad visionem; quia nec in naturali beatitudine habetur.

Deinde Justitia illa & æqualitas dupliciter spectari potest, vel respectu actionis, quæ est beatificativa ut quo, & inter hæc & beatificandum, intercedere debet quæ sita illa æqualitas, & justitia; non enim potest esse ratio agendi ut quo, excellentior, principio activo. Secundo potest spectari illa æqualitas & justitia respectu obiecti circa quod, & cum hoc beandus non debet habere æqualitatem, ut patet in naturali beatitudine & ipsamet supernaturali.

Falsa etiam est hæc propositio: Beatitudine debita secundum vires naturæ non potest creatura rationalis nisi in poenam privari; nunquidne jam desineret tunc Deus habere rationem speculi voluntarii? Nunquidne titulo solius exercitii suæ libertatis, non posset subtrahere concursum? Et sicut in moribus Regi non additi non admittuntur ad videndam faciem Regis, idque in poenam; & nihilominus aliqui etiam ex fidelibus subditis non admittuntur non in poenam, sed ad servandam Majestatem: vel ex ordine Principis; ita & in præsentia. Ad alia solvenda

NOTO 1. de hoc ipso queri: Cur non possit dari creatura, naturaliter omnia, ut ait Paulus, credens, sperans, etiam independentem ab unionem hypostaticam. Illa Propositio: Nemo potest videre Deum, qui non possit eum summè amare, si ly summè accipiat pro necessario vera est, nam Deus clarè visus necessitat ad amorem; sed falsa hoc sensu, quod debeat intensissimè, & excludendo amorem maiorem, amare; de facto enim hoc non habetur, etiam in beatitudine supernaturali. Nec tamen illa charitas esset substantialis, sed distincta realiter, eo quod non detur creatura, suum actum sibi identificans.

NOTO 2. Fidem naturalem, itemque actum quemcunque non distingui obiecto a supernaturali; hinc possibilis est creatura naturaliter credens existentiam incarnationis, saltem ex sup-

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Bm. de. Z.
D. VT

posita revelatione, poteritque dari creatura naturali actu subdens humanitatem Deificatam Deo: Nam & Catholici hoc non semper actu supernaturali faciunt. Quando dicitur,

Christum habere radicem nostræ fidei, id verum est de præsentium rerum ordine; maxime quoad fidem supernaturalem: Per quod etiam explicari debent aliæ Auctoritates S. Pauli.

NOTO 3. Ad cognitionem illam naturalem, quæ videretur Deus, posset absolute loquendo, concurrere etiam species impressa; cujus infusionem & comproductionem, posset deposcere illa creatura, vel saltem exigere, ut à suo intellectu agente producat. Sed posset etiam dici, quod sine specie impressâ, sed per immediatum concursum videret Deum. Concessa autem illa specie, sicut in aliis materiis, est necesse poni ejusdem excitationem, concursum divinum, &c. sic & in præsentia.

TERTIA IMPLICANTIA. Si possibilis esset talis natura, Deus esset objectum formale motivum illius per solum concursum generalem, quod multis probat; hoc autem est impossibile; quia quando effectus fit à causa secunda, per solum concursum generalem, tunc determinatio quantitatis effectus, fit à causa secunda; intellectus autem non potest determinare quantitatem visionis: Hæc enim potest esse major & major, & intellectus ad hunc effectum, sunt æquales. Non etiam poterit fieri ab objecto determinatio visionis; quia hoc supponitur esse infinitum, adeoque quantum de se potens facere majorem & majorem intensionem; Ergo hoc referri debet ad Dei volitionem, adeoque ad concursum specialem.

RESPONDERI potest, specialitatem concursus duplicem cogitari posse; Primam, quæ sit ordinis supernaturalis, qualis de facto datur ad visionem beatam: Et alia specialitas, intra ordinem naturalem, qualis esset ad invenientiam quadraturam circuli, talisque specialitas ad illam visionem naturalem admitti posset.

Deinde istud principium quod quando effectus fit à causa secunda per concursum generalem, quod determinatio pendeat à causa secunda, universaliter falsa est, quia per concursum generalem posset venire canis ad bivium, manereque indeterminatus à circumstantiis ad unam potius viam: Quo casu determinatio illius spectaret ad causam primam.

Denique dici posset, quod jus videndi Deum secundum vires naturæ supponat hanc conditionalem, si Deus voluerit; ad eum modum, quo potestas in Angelo A. videndi secreta, Angeli B. est naturalis, illiusque exercitium naturale, supposita revelatione Angeli, cujus est secretum: Sic & in præ-

senti.

DIFFICULTAS II.

Deciditur de titulo questionis.

DICENDUM est. *Non esse possibilem creaturam, cui sit connaturalis Dei visio.*

Vidimus supra non posse hanc conclusionem à priori, & demonstratione Metaphysica probari; potest tamen demonstrari à posteriori, & demonstratione Theologica assumente principium fidei, sic. Quia & esset naturalis illa visio illi possibili creaturæ, & non esset; esset quidem ut supponitur; non esset autem, ut probatur: Quia si illi possibili creaturæ esset naturalis Dei visio, tunc visio, quæ de facto datur, non esset supernaturalis, quam tamen docet fides, esse supernaturalem. Seq. prob. quia quod est supernaturale, debet esse tale (secundum statum questionis in materia de Ente supernaturali) ut sit excelsus & supernaturalis cuicunque creabili substantiæ; Ergo si visio esset alicui creabili substantiæ naturalis, hoc ipso visio quæ datur, non esset supernaturalis.

Respicit hoc argumentum in primis principium negativum; quia scilicet quodcunque est fundamentum ex vi supernaturalitatis petibile, probans aliquid esse supernaturale omni substantiæ creatæ, idem probabit de visione.

Neque dicas illam visionem fore distinctam specie à præsentia quæ datur; dicam enim unionem hypostaticam, vel quæcunque alia entia, indubie respectu quarumcunque creabilium naturarum supernaturalia, posse esse alicui creaturæ naturalia, modo distinguantur specie.

Respicit deinde idem argumentum varias Auctoritates, quas post alios adducit Martinon. d. 8. n. 63. quæ probant visionem, esse omnino supernaturalem, & vitam æternam, esse gratiam Dei; inter quas Auctoritates est Augustini auctoritas ex Epist. 114. c. 15. *Siquæris, inquit, quomodo Deus sit invisibilis, si videri potest? Respondeo, invisibilem esse naturam; videri autem cum oculis, sicut vult.* Et inferius: *Est natura sua invisibilis & incorruptibilis, qua contentum posuit Apostolus dicens: Regi seculorum invisibili & incorruptibili, quia sicut nunc incorruptibilis, nec postea corruptibilis; ita non solum nunc, sed semper invisibilis.*

Objeit Major, Mol. Arriaga, & alii. Coniunctum ex intellectu, & lumine gloriæ, non est infinitæ perfectionis: Ergo potest æquari positione finitæ perfectionis substantiæ, eousque auctæ; ut accedat ad æquandum, coniunctum illud, ex intellectu & lumine gloriæ; Ergo & quæ naturaliter noscat divinam essentiam; quia illud constatum naturaliter noscit eandem: Quod ulterius in hoc fundatur: Quia unum finitum potest æquari ab alio finito, si creascit in perfectione.

RESPONDERI potest 1. Retorq. arg. Constatum ex potentia creata, & concursu divino gene-

generali, est finitæ perfectionis; & tamen illi sine ullo alio addito, connaturale est agere; Ergo poterit illud conflatum æquari ab aliqua possibili substantia, quæ scilicet se sola sit sufficiens ad agendum.

Item, conflatum ex potentia nolente & ipsa notitia, est finitum, & connaturaliter attingit objectum; Ergo illud conflatum à creabili substantia æquari poterit, quæ scilicet sit substantialis objectorum notitia, & intelligendo actus purus, ut Deus. Item conflatum ex ipsa præcisa ratione unionis hypostaticæ, cum natura creatæ, est finitum; nam unio de se est modalitas, seu formalitas finita, & non est extremum illius est infinitum, nempe personæ Divinæ; Ergo poterit dari substantia, quæ æquet illud conflatum, consequenter quæ sit connaturaliter substantia, & unio hypostatica.

Neque valet, si dicas cum Martinon. Nulli creaturæ esse connaturale, ut privetur propria & naturali subsistentiâ; quia conflatum illud ex ratione hypostatica & natura humana est finitæ perfectionis, estque illi connaturale, ut careat subsistentiâ humanâ; Ergo dari etiam poterit substantia, quæ æquet illud conflatum, & cui eam connaturale sit carere propria subsistentiâ.

RESPONDETUR 2. Quod ratio finitudinis non importet semper rationem æquandi; nam finita est perfectio quadranguli, & tamen multiplicatis in infinitum triangulis, æquari non potest: finita est perfectio cujuscumque hominis, & tamen æquari non potest, in infinitum multiplicata perfectione bruti: finita item perfectio cognitionis v.g. Angelicæ, & tamen æquari non potest multiplicata in infinitum perfectione sensationis, & similia. Sed tunc non nisi unum tantum potest æquari ab alio finito, quando autem illius perfectio in eodem genere. Et sic v.g. calor ut tria potest æquari à colore ut unus, si non super, repetatur unitas caloris. Et certe hoc ipso, quia aliqua entia sunt diversæ rationis, non dicuntur æqualia; hoc enim ipso quia sunt diversæ rationis, disparata sunt, consequenter solvunt ab æqualitate, vel inæqualitate.

Imaginabile quidem est, quomodo entia diversæ ordinis possint aliquo modo se æquare; Si æquatio in genere moris, vel in prædicato æque communi, & ita sex floreni æreorum solutorum æquant moraliter unum aureum, & triplicare quantum per quantitatem ordinis naturalis, posset æquari à quantitate supernaturalis ordinis, si daretur, modo illa quantitas augeretur: quia datur æquatio in eodem prædicato formali, hoc est extensione; non potest autem ostendi, quod aucta quæcunque substantia intellectualis creata, aucta, inquam, secundum perfectionem, esset habitura aliquod commune prædicatum, cum conflato ex intellectu humano & lumine gloriæ, ratione ejus conveniat illi naturalis Dei visio.

Deinde etiam hoc posito, quod illo conflato detur aliquid perfectius, non ex eo jam sequitur quod vel formaliter, vel eminenter debeat continere inferius; sed sufficit ut vel unâ perfectione superet illud: & ita superat Angelus hominem, licet non habeat potentiam generandi quâ talem nec formaliter, nec eminenter.

Tota itaque finitas illius conflati v.g. ex intellectu humano & lumine gloriæ in hoc stabit; quia potest dari perfectior intellectus, & perfectius lumen; non autem in coæquatione à substantiâ naturali, qualem ponit argumentum.

Addi potest contra Martinon d. 7. n. 27. Quod sicut intellectus Luciferi, est perfectior virtute intellectivâ sancti Petri; & tamen hujus virtus intellectiva posito lumine elevante, sit ordinis Divini; ita posito intellectu perfectiori præ intellectu S. Petri, modò eleveretur intellectus S. Petri lumine gloriæ, erit ordinis Divini, non autem ille prior.

RESPONDERI potest 3. Negando quod conflatum ex intellectu & lumine gloriæ naturaliter videat Deum, sensu quem assumit argumentum; vel potius distinguendo illam propositionem claritatis causa. Conflatum illud ex intellectu & lumine gloriæ videt Deum naturaliter, hoc est non indiget ullo principio de novo elevante. Concedo: videt naturaliter, hoc est non involvit ullum principium elevans & supernaturalis. Nego. Quod si illud conflatum involvit tale principium, etiam substantiam creabilis, deberet illud involvere.

INSTAT I. Arriaga. Conflatum illud ex intellectu & lumine gloriæ si dicatur esse aliud, seu altioris ordinis, petitur principium; non enim potest ostendi is altior ordo, nisi supponatur lumen esse supernaturale omni creaturæ, de quo tamen est tota quæstio.

RESPONDETUR. Hoc dicendo non petitur principium; quia supponitur aliunde notum, omnia supernaturalia, esse altioris ordinis naturalibus; Supponitur item quod lumen sit supernaturale omni possibili creaturæ, secundum jam dicta; & quia in hac quæstione non attenditur, quid demonstrari possit, sed attenditur ad principia fidei; hinc bene huic argumento, secundum eadem principia, respondetur.

INSTAT I potest 2. Quidquid Deus potest per superadditam qualitatem, potest hoc ipsum per essentiam conferre intellectui; Ergo hic potest esse per essentiam visus Dei.

RESPONDETUR. Falsum Antecedens, quia non potest Deus facere, ut aqua sit essentialiter calefactiva, potest idem per qualitatem, vel per potentiam obedientialem; potest item facere ut creatura intellectualis per superadditam notitiam à se productam noscat res, nec tamen potest facere substantiam creatam, seipsa intellectivam. Ant. itaque est certum, si res non implicet.

INSTARI potest 3. Proponendo idem aliter. Ordo substantiarum creabilium, non est inferior ordine accidentium; neque enim Deus est minus potens in creandis substantiis, quam in creandis accidentibus, neque est minus participabilis per substantias, quam per accidentia; Ergo potest creare substantiam, quæ sit ejusdem ordinis cum lumine gloriæ.

RESPONDETUR. Inprimis concedendo totum, ut probetur una contradictionis pars, talem scilicet substantiam esse possibilem, & deinde opponendo argumentum propositum supra, ut ostendatur alia contradictionis pars, nempe quod sit talis substantia impossibilis.

Directè dici potest, quod ordo substantiarum non sit inferior ordine accidentium, secundum entitativam perfectionem, quod scilicet sicut accidentia possunt magis & magis perfici, ita & substantiæ: non esse tamen æqualis habitudinis, ut scilicet possit hoc connaturaliter aliqua substantia, quod potest cum accidente præcipuè elevante.

QVÆSTIO II.

De Objecto visionis.

INDUBIÈ objectum visionis est Deus, ne ergo inutilis sit quæstio, sensus tituli erit: Quenam objecta attingat visio in Deo? Divisio objecti visionis est in primarium, quod est ipsemet Deus; & in secundarium, quod sunt creaturæ; ut quæstio absolvetur commodius;

PRÆMITTO 1. De facto videri à Beatis clarè essentiam Divinam: quia hoc est articulus fidei, fundatus in illo 1. ad Cor. 13. videmus nunc per speculum & in ænigmate; tunc autem facie ad faciem; credimus autem Divinam essentiam. Definivit id etiam Florent: in decreto de Purg. ubi ait. *Animas jam purgas mox intueri Deum trinum & unum, sicuti est.*

PRÆMITTO 2. De facto etiam videri à Beatis Trinitatem. Ratio est, Tum quia id docuit cit. Florent. Tum quia fide credimus etiam Trinitatem, ergo videbimus, ut salvetur locus Pauli. Tum, quia videtur Deitas etiam sub formalitate substantiæ, hinc connaturaliter loquendo videri debet etiam terminus illius, hic autem est triplex personalitas.

PRÆMITTO 3. Videri in Deo omnes perfectiones primarias, & attributa primaria; non tamen videri omnes secundarias. Nomine primariorum veniunt perfectiones simpliciter simplices, nomine secundariorum, aliæ, ut aliqui potentia, aliqui scientia. Prima pars prob. Tum, quia ita sentit Ecclesia. Tum, quia credimus perfectiones primarias; Ergo & videbimus, ut voluit Paulus. Tum, quia dicta verba S. Pauli derivat Aug. in soliloquiis c. 26. ad visionem attributorum primariorum. Secunda pars prob. Tum, quia expresse Scriptura multorum tali

um notitiam negat Beatis, ut videre est, Matth. 14. Isaiæ 63. Dan. 3. Tum, quia aliàs noscerent omnia possibilia, quorum omnium positio, est perfectio secundaria. Tum, quia alias careret Deus bono naturæ intellectualis, quod est jus secreti.

Neque valet si dicas; quod illæ perfectiones secundariæ sint essentia Dei; nam in recto sunt essentia Dei, & secundum hoc rectum noscuntur: Sed est difficultas; An noscantur formaliter acceptæ, & secundum sua obliqua.

Nec obest, quod illæ perfectiones primariæ dicantur infinitæ; non sunt enim fortè numero & extensione infinitæ sed dignitate; & si noscitur de facto attributalis infinitas Dei, poterunt bene nosci & primaria attributa infinita dignitate. His facilioribus præmissis. Sit

DIFFICULTAS I.

De Objecto visionis primario.

SUB hoc titulo, maxime discutiendum est: An notitiā intuitivā attingi possit v. g. essentia Divina; & non attingi personalitates & similia. Non posse id fieri post Thomistas docet Suar. Vasq. Mol. Amicus d. 9. à sect. 18. Quirós d. 31. à sect. 2. Posse autem id fieri, docent Scotista, Salas, Arriaga, d. 9. Mart. d. 8. f. 9. Sit

Punctum Difficultatis I.

An sit possibilis inadequata Dei notitia, & tamen intuitiva?

QUÆRES 1. Quid sit sentiendum de possibili-
tate inadequata notitiæ, & tamen intuitivæ?

ASSERO 1. Implicare contradictionem ut visio sit formaliter præcisio. Ratio, quia implicat contradictionem, unam formalitatem esse formaliter aliam; implicat enim unam definitionem esse formaliter aliam; Ergo etiam implicabit visionem, esse formaliter præcisionem; quia etiam hæc definitionibus differunt.

ASSERO 2. Præcisum potest esse visum: Sensus asserti est, quod scilicet, si primò antecedit præcisio, & sequatur intuitio, fieri possit, ut illud quod erat præcisum possit esse visum, & non abstractivè cognitum. Dixi, si præcedat præcisio, ut scilicet salvetur, quod in uno eodemque statu remanens objectum videatur; quia si post visionem accederet præcisio, mutaretur status, ut ita dicam, objecti.

RATIO 1. asserti est, quia id non implicat contradictionem, ut videbimus solvendo argumenta.

RATIO 2. quia inprimis pro sua parte non implicat intellectui præscindere objectivè, ut dictum alibi; ex alia parte, objectum præcisum, quod possit videri, sic probatur, vel objectum præci-